S-18-12

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

RAQAMLI IQTISODIYOT KAFEDRASI

SamISI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T.S. Sharipov
2024 yil "29" avgust

"KORXONA IQTISODIYOTI"

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Sirtqi ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60310400	– Iqtisodiy xavfsizlik

SAMARQAND – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Sirtqi bo'lim
60310400 – Iqtisodiy xavfsizlik ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Korxona iqtisodiyoti
Fan turi:	Танлов
Fan kodi:	ENTECO26
Yil:	3
Semestr:	6
Ta'lim shakli:	sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	240
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	20
Labaratoruya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	200
Kredit miqdori:	8
Baholash shakli:	Imtihon (YAN)
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga ishlab chiqarish korxonalarida iqtisodiy qonunlarning amal qilishidagi o'ziga xos xususiyatlari va bu qonunlarning harakat qilish mexanizmini va ulardan foydalangan holda korxonalarni maqsadga muvofiq tashkil etish va yuritish yo'llarini hamda usullarini o'rgatadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	ECOTHE6 Iqtisodiyot nazariyasi
2.	MICROE6 Mikroiqtisodiyot
3.	MACROE6 Makroiqtisodiyot

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Korxona faoliyatini tashkil etish haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Korxona resurslarini shakllantirish tizimini va ulardan foydalanish to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN3	Korxonaning investitsiyalar va investitsion siyosati haqida bilimga ega bo'lishi;
TN4	Amaldagi mehnatga haq to'lash tizimlari to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
	Ko'nikma jihatidan:
TN5	Korxonani ochish va yopish uchun amaldagi qonunlardan foydalanish qobiliyatiga ega bo'ladi;
TN6	Korxona faoliyatini boshqarish usullaridan foydalana oladi;
TN7	Korxonaning biznes-rejasini ishlab chiqish bo'yicha ma'lumotlarni to'plash, o'rganish va tizimlashtira oladi;
TN8	Korxonada mehnatga haq to'lashning maqbul tizimini aniqlay oladi;
TN9	Korxona faoliyati ko'rsatkichlarini tahlil qila oladi.

Fan mazmuni		
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	**Ajratil-gan soat**
M1	"Korxona iqtisodiyoti» faniga kirish	2
M2	Korxona – mustaqil xo'jalik yurituvchi bozor sub'ekti	2
M3	Korxonani tashkil etish va uning faoliyatini to'xtatish	2
M4	Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashorat qilish	2
M5	Ishlab chiqarishning iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi	2
M6	Korxonaning asosiy fondlari va aylanma mablag'lari	2
M7	Korxonada kadrlar va mehnatga haq to'lash	2
M8	Korxona faoliyati xarajatlari, daromadi va rentabelligi	2
M9	Korxonada baho va baholash	2
M10	Korxonaning iqtisodiy xavfsizligi va tijorat siri	2
	JAMI:	**20**
	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	"Korxona iqtisodiyoti» fanining mazmuni va vazifalari	2
A2	Korxona – mustaqil xo'jalik yurituvchi bozor sub'ekti	2
A3	Korxonani tashkil etish va uning faoliyatini to'xtatish	2
A4	Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashorat qilish	2
A5	Ishlab chiqarishning iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi	2
A6	Korxonaning asosiy fondlari va aylanma mablag'lari	2
A7	Korxonada kadrlar va mehnatga haq to'lash	2
A8	Korxona faoliyati xarajatlari, daromadi va rentabelligi	2
A9	Korxonada baho va baholash	2
A10	Korxonaning iqtisodiy xavfsizligi va tijorat siri	2
	JAMI:	**20**

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratil-gan soat
MT1	O'zbekistonda kichik biznes sub'ektlarining rivojlanishi hamda holati.	4
MT2	O'zbekiston sanoatida kichik biznesni rivojlantirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash.	4
MT3	O'zbekstonda yangi tashkiliy-huquqiy turdagi korxonalarning shakllanishi.	4
MT4	O'zbekiston sanoatida aksionerlik korxonalarining roli va o'rni.	4
MT5	O'zbekiston sanoatida qo'shma korxonalarni hozirgi holati va rivojlanishi.	4
MT6	Korxona faoliyatida inqirozli vaziyat.	4
MT7	Korxona faoliyatiga ta'sir etuvchi shart sharoitlar.	4
MT8	O'zbekiston korxonalarida boshqarishning tashkiliy tuzilmasining turlari.	4
MT9	Biznes-reja va uni tadbirkorlikni rivojlantirishdagi roli.	4
MT10	Korxona rejalari tuzilmasi.	4
MT11	Korxonada strategik rejalashtirish muammolari.	4
MT12	Korxona moliyaviy faoliyatining holatini baholash va uni yaxshilash.	6
MT13	Korxonada resurslardan oqilona foydalanish va atrof-muhitni himoya qilish.	6
MT14	Korxonaning asosiy fondlaridan foydalanishni yaxshilash yo'llari.	6
MT15	Korxonaning ishlab chiqarish quvvati foydalanishni yaxshilash yo'llar	6
MT16	Korxonani aylanma mablag'larga bo'lgan talabini rejalashtirishning metodik asoslari.	6
MT17	Korxona aylanma mablag'laridan samarali foydalanish yo'llari.	6
MT18	Korxona aylanma mablag'i va uni aylanishini tezlashtirish yo'llari.	6
MT19	Ishlab chikarish korxonalari aylanma mablag'larini normalashtirish va ulardan foydalanishni yaxshilash yo'llari.	6
MT20	Korxonalarda kadrlar siyosati va uni darajasini oshirish yo'llari.	6
MT21	Korxonada ish haqi fondini shakllantirish va mehnatga haq to'lash.	6
MT22	Mehnat unumdorligi – ishlab chiqarishni iqtisodiy samaradorlik mezoni.	6
MT23	Korxonalarda mahsulot sotilishi taxlili va rejalashtirilishi.	6
MT24	Ishlab chiqarish korxonalari mahsulotining sifati va uning raqobatbardoshligi.	6
MT25	Iqtisodiyotning globallashuvi sharoitida mahsulot raqobatbardoshligini ta'minlash yo'llari.	6
MT26	Ishlab chiqarish korxonalarida baho va baholash.	6
MT27	Ishlab chiqarish korxonalari daromadlari.	6
MT28	Ishlab chiqarish korxonalarida mahsulot tannarxini kamaytirish yo'llari.	6
MT29	Ishlab chiqarish korxonalarida foydani shakllantirish va taqsimlash.	6
MT30	Ishlab chiqarish korxonalari rentabelligini aniqlash va oshirish yo'llari.	6
MT31	Ishlab chiqarish korxonalarida investitsiyalarning ahamiyati va manbalari.	6
MT32	Ishlab chiqarish korxonalarining investitsion faoliyati samaradorligini oshirish yo'llari.	6
MT33	Ishlab chiqarish korxonalarining innovatsion faoliyati.	6
MT34	Harakatlar strategiyasi asosida chukur va keng ko'lamli iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish sharoitida korxonaning innovatsion faoliyati.	6
MT35	Ishlab chiqarish korxonalarining xavfsizligi va uni takomillashtirish yo'llari.	6
MT36	Ishlab chiqarish korxonalarining tijorat sirlari.	6
	Jami	**200**

Asosiy adabiyotlar:

1.	Abdukarimov B.A.va boshqalar. Korxona iqtisodiyoti. Darslik. –T.: "Fan va texnologiya", 2013.
2.	Shavqiyev E. va boshqalar. Korxona iqtisodiyoti. Maruzalar kursi. –T.: "SamISI", 2016.
3.	Maxmudov E.X., Isakov M.Yu. «Korxona iqtisodiyoti». O'quv qo'llanma. - T.: TDIU, 2006.
4.	Xotamov I., Mustafakulov Sh., Isakov M., Abduvaliyev A. Korxona iqtisodiyoti va innovasiyalarni boshqarish. O'quv qo'llanma. – T.: Iqtisodiyot, 2019 y., 483 bet.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi-T.:O'zbekiston, 2023.- 80b.
2.	Mirziyoev SH.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. //Xalq so'zi, 29 dekabr 2021 yil.
3.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026 yillarga mo'ljallangan YAngi O'zbekistonning Taraqqiyot Strategiyasi to'g'risida" gi 2022 yil 21yanvardagi PF-60-sonli Farmoni.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- ftarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi:
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	**Isxakova S.A.** – SamISI "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti (PhD).
E – mail:	isarvar@yandex.ru
Tashkilot:	SamISI "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi.
Taqrizchilar:	**Shavqqiyev E.Sh.** – SamISI "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti, i.f.n.; **Axmedjanov F.R.** - «SAMPLAST PRODUCTS» MChJ ishlab chiqarish korxonasi directori.

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubuy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

5-13-12

O'quv-uslubiyat bo'limi boshlig'i	I. Shodmonov
Sirtqi bo'lim boshlig'i	F.Abdukarimov
Kafedra mudiri	Q. Mirzayev
Tuzuvchi	S. Isxakova